

Svenska kyrkan

SÖDRA ÖLAND

VÄLKOMMEN TILL

Resmo kyrka

KYRKORNA PÅ ÖLAND

Bor man på en ö måste man kunna segla. Läget i södra Östersjön har medfört omfattande kontakter med länderna i söder.

Redan under vikingatiden blev bytet av religion tydligt på Öland, bland annat då kristna gravar började dyka upp på bygravfälten. Under 1000-talet uppfördes de första kyrkorna, de byggdes i trä och stavteknik. Några enstaka stavkyrkokopplankor finns kvar. Runristade gravmonument i sten har trotsat tidens tand och finns bevarade i sex kyrkor.

Under 1100-talet uppfördes det 34 stenkyrkor på Öland. Straxt efter tillkommer det sju kapell till fiske- och handelsplatser. De tidigaste kyrkorna hade fönster och portar mot både norr och söder. I några fall var de försedda med torn i väster och hade då även port i väster. Kring samtliga kyrkor gjordes plats för de döda och bogårdsdmurar av sten skiljde den heliga platsen. Dessa kyrkogårdar är fortfarande i bruk.

Under 1200-talet och medeltiden försågs många kyrkor med profana övervåningar och nästan hälften fick torn även i öster. Kyrkorna tjänade som gudstjänstlokaler såväl som magasin och lokaler för övernattnig. Kyrkans roll i samhället under medeltiden visar hur kristendomen och det världsliga gick hand i hand.

Kommande århundraden förändrades de flesta kyrkorna endast invändigt. De försågs med valv och ibland nya kor eller portaler. Efter reformationen kom nya krav på kyrkorummet. Helst skulle församlingen kunna sitta och detta medförde platsbrist i de små medeltida kyrkorna. Tillbyggnader genom breddning gjordes i flera kyrkor men mot slutet av 1700-talet fick många tanken att bygga nytt.

Ölands kyrkor är fattiga på medeltida föremål. Många krig och framför allt danskarnas härjningar 1677 lämnade lite kvar efter brandskattningarna. Idag är endast en av södra Ölands medeltida kyrkor helt bevarad medan ytterligare tre har bevarade medeltida rum. Medeltida torn finns kvar i sju kyrkor.

Kyrkorna idag bevarar stilideal och funktion från 1700- och 1800-talens salskyrkor. Den sittande församlingen lyssnar till gudstjänsten och sjunger tillsammans. Stora fönster gör läsningen i psalmboken enklare och predikstolen sprider ordet i hela rummet.

Dagens kyrkobyggnader håller sakta på att anpassas till moderna former. Flexibilitet, deltagande och även modern teknik ställer krav. På södra Öland finns en kyrka som anpassats till moderniteten och samtidigt bevarat sin medeltida struktur – Ventlinge kyrka.

LITE OM RESMO KYRKA

Resmo kyrka är en av Sveriges äldsta kyrkor. Den uppfördes kring år 1100. Den har många ålderdomliga drag och vittnar om viktiga kontakter med södra Östersjön och Danmark. Bevarade runstenar berättar om den släkt som hade de kontakter som möjliggjorde kyrkbygget.

Kyrkan är uppförd med långhus, kor och absid i tunna skift av kalksten. Murningstekniken är ålderdomlig och murarna stod länge utan puts. För finare detaljer har sandsten och kalktuff använts. Kalktuffen måste ha importerats från Danmark. Nederdelen av västtornet uppfördes samtidigt med långhuset. Tre portaler; väst, syd och norr, har lett in i kyrkan. Alla med en kraftig ekstock som avlastning för murverket ovanför. Långhuset har haft fyra högt sittande fönster på var sida. De har delats till två rundbågiga lufter av ett spröjsverk i trä. I öster har tidigare ett litet runt fönster lett blickarna mot himmelriket.

I kor och absid finns tidiga medeltida kalkmålningar. Kalkmålningar från senare medeltid och 1600-tal kan fortfarande skönjas på långhusväggarna.

I början av 1200-talet uppfördes ett östtorn. Västtornet färdigbyggdes samtidigt. Den nedersta metern av östtornet är fortfarande intakt. Trots århundraden med reparationer och ändringsarbeten – främst större fönster, bevarar Resmo kyrka fortfarande rumsmystiken från det tidigt medeltida kyrkorummet.

VÄLKOMMEN TILL RESMO KYRKA

Platsen där Resmo kyrka är byggd har varit viktig för folket i bygden längre än någon kan minnas. Här begravde man sina döda redan vid tiden för Jesu födelse och vår tidsräknings början. Vägen som går förbi öster om kyrkan lär vara en av Sveriges äldsta vägar.

Nån gång vid slutet av vikingatiden bodde en storman i Resmo, Sveinu, honom räknar vi som kyrkans byggherre. Troligen hade han träffat på kristen tro under sina resor och blivit kristen. Han tog med sig den kristna tron hem till Resmo och lät bygga en kyrka. Han tog sannolikt även med en byggmästare och hantverkare från Danmark för Resmo kyrka är byggd på ett sätt som inte var känt i Sverige vid denna tid men som finns i Danmark och norra Tyskland på flera ställen.

Vid 1100-talets början står kyrkan i Resmo ungefär så som vi ser den idag. Tornet var inte helt klart och sakristian var inte byggd men murarna stod där med sina små, högt placerade, fönster som vi ännu kan se. De större fönstren kom långt senare (1785). På 1200-talet byggdes tornet i väster klart och ännu ett torn byggdes i öster och så blev kyrkan en så kallad klövsadelskyrka. Det östra tornet revs 1826.

Välkommen in

Det första rum man kommer in i är vapenhuset, tornets nedersta våning. Där kan man se några medeltida gravstenar och den gamla kyrkkistan, som kallades "den nya" 1706. Med sina tre lås påminner den om vikten av samarbete; för att öppna kistan måste både prästen och de två kyrkvärdarna vara på plats var och en med sin nyckel. Idag förvaltas kyrkans tillgångar på annat sätt men det goda samarbetet mellan präst och förtroendevalda är ännu lika viktigt.

Kyrkorummet

När man går in i själva kyrkorummet slås man av höjden och rymden i rummet. Ändå är golvet numera höjt en dryg halvmeter och innertaket fanns inte från början utan rummet var öppet upp till taknocken. Det måste ha varit en svindlande upplevelse för medeltidens Resmo-bor att komma in i sin väldiga kyrka där ett sparsamt ljus från de små fönstren högt uppe på kyrkväggen letade sig ner i rummet. Framme i koret brann ljus på altaret och på väggarna fanns målningar i starka färger. Idag är kyrkans interiör inte lika kraftfullt färgsatt. Målningarna, som varit överkalkade, är milda i färgerna och på många ställen svåra att se.

Skördealtare

Till vänster när man kommer in i kyrkan står ett skördealtare. Det skänktes till kyrkan av konstnärens familj 2006 och uttrycker vår tacksamhet för alla Guds goda gåvor och manar oss att förvalta skapelsen på ett ansvarsfullt sätt.

Ljusbärare

Till vänster ser vi kyrkans ljusbärare. Den är tillverkad och skänkt av en skicklig stenhuggare från orten. Tänd gärna ett ljus för någon du vill tänka särskilt på och be för.

Där predikstolen (1799) nu är placerad fanns på medeltiden ett altare tillägnat Jungfru Maria och på andra sidan där dopfunten står fanns ytterligare ett altare. Duvan över dopfunten påminner oss om Herrens löfte i Dopet; "Jag är med er alla dagar till tidens slut."

Här möts himmel och jord

I övergången mellan långhuset och koret hänger ett triumfkrucifix; den segrande Jesus Kristus är Vägen, Sanningen och Livet. När kyrkan byggdes tänkte man sig att långhuset var en bild av världen där vi lever våra liv tillsammans med våra medmänniskor men också med de bibliska personer och helgon som fanns avbildade på väggarna. På nordväggen kan vi ännu skimta hur Jesus blir tillfångatagen och sedan ställd inför Pilatus domstol och påminnas om hur Jesus delar all den orättvisa och allt övervåld som kan drabba oss.

Altaret

När vi går in i koret under krucifixet går vi symboliskt in i himlen och påminns om att vägen är öppen genom Jesu död och uppståndelse. I koret dominerar det bastanta altaret.

Altarskivan, som är jämnårig med kyrkan, ersattes 1799 med det altare som hör till altaruppsatsen. Altarskivan blev istället trappsten och sedan stod den ute på kyrkogården utsatt för väder och vind tills den år 2000 åter togs i bruk i samband med kyrkans 900-årsjubileum.

Altare

Kyrkans silver

På altaret dukas Herrens måltid och då används kyrkans vackra nattvardssilver från 1700 - och 1800-talet.

Absiden

Längst fram i koret över altaret kan man i en mandelformad gloria se den triumferande Kristus med en bok i höger hand och en korsprydd spira i den vänstra. Målningen är från tidigt 1100-tal och tydligt påverkad av den östkristna ikontraditionen.

Julkrubban

Under julhelgen bygger vi upp ett jullandskap med mängder av lerfigurer. I centrum finns förstås den nyfödde Jesus omgiven av Maria och Josef. Julkrubban inköptes av församlingen från Caroli kyrka i Malmö när den skulle avsakraliseras.

Kyrkstöten

Ett föremål som vi sällan använder är kyrkstöten. Den är från 1783 och är ännu inte utsliten trots att den förutom att väcka de församlingsbor som somnat även använts att röra om i kaminen med (!). På en plakett står texten "Wäck sofvande at höra till" och det uppfattar vi idag som en påminnelse att vi hör till Guds folk och får leva i Hans omsorg.

Gudstjänst

Resmo kyrkas främsta prydnad är den gudstjänstfirande församlingen. Du är alltid välkommen att fira gudstjänst här. I regel firas här högmässa varannan söndag.

Denna kyrka är en av 18 kyrkor i Södra Ölands pastorat och ligger i Resmo-Vickleby församling.

Södra Ölands pastorat
Kyrkgatan 3
386 92 FÄRJESTADEN

Kansli Tfn: 0485-380 12

sodraolands.pastorat@svenskakyrkan.se
www.svenskakyrkan.se/sodraoland

Följ oss gärna på:

Svenska Kyrkan SÖDRA ÖLAND

[svenskakyrkansodraoland](https://www.instagram.com/svenskakyrkansodraoland)

